

ALCOHOL-, DRUGS- EN TABAKBELEID

Alcohol, drugs en tabak brengen risico's met zich mee. Zeker op de leeftijd van onze doelgroep (kinderen, jongeren en jongvolwassenen) kunnen zowel de lichamelijke als mentale gevolgen groot zijn. Het is een leeftijd waarop jongeren experimenteren en eventueel in aanraking komen met alcohol, drugs en/of tabak.

Daarom vinden we het belangrijk om alle leden van FOS Open Scouting aan te moedigen om op een verstandige manier met alcohol, drugs en tabak om te gaan. We vermijden dat iemand – al dan niet expliciet – aangezet wordt of druk ondervindt om alcohol te drinken, drugs of tabak te gebruiken. Ook vaperen valt onder tabak gebruik.

Door het onderwerp **bespreekbaar** te maken in je eenheid, tak of leidingsploeg creëer je een **draagvlak** voor de gemaakte afspraken. Het hebben en gebruiken van een ADT-beleid is een jaarlijkse routine die direct en indirect bijdraagt tot een betere groepssfeer.

WAT IS DE PLAATS VAN ALCOHOL, DRUGS EN TABAK BINNEN FOS OPEN SCOUTING?

Het gebruik van alcohol en tabak raden we af. Deze middelen hebben scouts niet nodig om van scouting een gezellig samenzijn te maken. Illegale middelen horen niet thuis in FOS. **Scouting is kicken, zonder alcohol, drugs of tabak!** FOS Open Scouting moedigt jouw eenheid aan om in samenspraak met de leiding en eventueel de leden van de oudste takken een beleid op te stellen rond alcohol, drugs en tabak. **Duidelijke afspraken maken goede vrienden!**

WAAROM EEN BELEID?

In je eenheid kan alcohol, drugs of tabak nu en dan zorgen voor problemen of discussies. Daarom is het aangeraden om met je leidingsploeg na te denken over afspraken en een beleid uit te werken. Met een ADT-beleid kan je ook het imago van je eenheid positief belichten. Zo kan je **toekomstige problemen vermijden** of heb je een **plan van aanpak** wanneer er toch iets misgaat.

Vragen waar je over kan nadenken:

- Wat kan er in de eenheid?
- Wat kan er niet in de eenheid? Welke gevolgen zijn er?
- Welke rollen nemen we op?
- ...

Welke voordelen zijn er?

- Je **voorkomt problemen**.
- Je maakt **duidelijk** wat er (niet) kan.
- Iedereen kent de **afspraken** en weet wat gevolgen zijn.
- Het **versterkt het imago** van de eenheid.
- Je vermijdt dat je eenheid bij problemen **juridisch verantwoordelijk** gesteld kan worden.
- Je eenheid **toont verantwoordelijkheid**.
- Je leert **omgaan met alcohol, drugs en tabak**
- Het heeft een positief effect op **ledenwerving**.

HOE KOM JE TOT EEN ALCOHOL-, TABAK- EN DRUGSBELEID?

Als je een beleid maakt, spreek dan duidelijk af waar en wanneer het gebruik van alcohol **en** tabak is toegelaten binnen jouw eenheid. Vergeet niet om afspraken te maken voor tijdens het kamp, evenementen, leefweek...

In dit document vind je een leidraad voor alle evenementen georganiseerd door FOS Nationaal. Gebruik die ter inspiratie voor het beleid van je eenheid. Je kan je eigen afspraken opstellen; vertrekkend vanuit de wet, de visie van FOS en de leeftijdsgroep van de jongeren. Hierbij bieden we tips en begeleiding op maat aan.

1. **Vertrek steeds vanuit de wetgeving.** Hiervoor kan je terecht op [de website van Drugs in Beweging](#).
Ga je op buitenlands kamp? Bekijk dan zeker ook de regels van dat land!
2. Draag **de visie van FOS Open Scouting** uit in je beleid.
3. **Ga in dialoog met de leiding** van jouw eenheid, **de oudste takken en anderen** die je hierbij wil betrekken (kookploeg, vzw/comité...) door hun mening te vragen (al dan niet via een enquête) en gesprekken te voeren rond de onderwerpen.
4. **Maak concrete afspraken en zorg voor duidelijke en gepaste communicatie.**
5. **Wees consequent** in het naleven van je beleid.

TIP!

Gebruik het **stappenplan** van www.drugsinbeweging.be voor het **ontwikkelen** van een eenheidsbeleid.

De stappen bestaan uit:

- Stilstaan bij de huidige afspraken.
- Het maken van nieuwe afspraken en bijhorende gevolgen.
- Alles op papier zetten.
- Leden en leiding informeren over het nieuwe beleid.

De Zot op kamp-gids biedt een **leidraad** voor leiding om afspraken te maken over alcohol, tabak en drugs **op kamp**: http://www.drugsinbeweging.be/materiaal/zot_op_kamp_dib/

Wist je dat...

FOS Open Scouting lid is van **Generatie Rookvrij?**

Dit houdt in dat we actief inzetten op rookvrije omgevingen tijdens onze evenementen.

Als je met je eenheid ook graag het label wil ontvangen, surf dan naar

<https://scoutsmap.be/artikelen/wat-met-roken-binnen-fos-open-scouting>

HOU REKENING MET...

VERZEKERINGEN

De **verzekering** van FOS Open Scouting komt tussen bij lichamelijke ongevallen en dekt je burgerlijke aansprakelijkheid. De kleine lettertjes maken echter duidelijk dat dit **niet geldt wanneer je dronken bent of onder invloed bent van drugs**. Wanneer je onder invloed bent en er gaat iets mis, dan komt de verzekering niet tussen.

Let op!

Voor de verzekering is **dronkenschap geen meetbare definitie**. Een rechter beslist daarover op basis van het verslag van de politie.

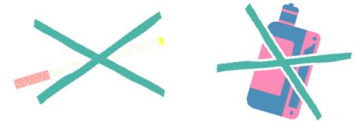
Er is **wel een wettelijke grens voor intoxicatie** in het verkeer van 0,5 promille. Die grens is van toepassing zodra je een bestuurder bent (fiets, auto, koets...).

Zodra er **sporen van drugs** worden gevonden in het lichaam van de verzekerde, **komt de verzekering niet tussen**.

WETGEVING

De afspraken die je maakt binnen je eenheid moet niet alleen bij onze visie aansluiten, maar ook binnen het wetgevend kader passen.

In de drank & drugs gids van het VAD kan je tips vinden over hoe je het best omgaat met de wetgeving. Wil je graag zo'n exemplaar krijgen? Stuur dan een mail naar scoutingenmaatschappij@fos.be.

Tabak & andere nicotinehoudende producten

Het is verboden om...

- te roken (vapes of andere e-sigaretten... vallen ook binnen die categorie) op gesloten plaatsen die publiek toegankelijk zijn.
 - Jeugdlokalen of afgesloten tenten vallen binnen deze categorie.
- snus of nicotinezakjes met tabak in te verkopen in België.
- tabaksproducten en nicotinezakjes zonder tabak te verkopen aan -18-jarigen.
 - Het gebruik van deze producten wordt in de toekomst beter gereguleerd. Zodra dit het geval is, zal FOS dit aanpassen.

Wat met leden die roken?

Omgaan met leden die roken is een uitdaging.

Wanneer leden roken is het niet de bedoeling om als leiding samen met hen te roken. Roken mag niet overkomen als een leuk en/of sociaal moment. Op die manier stimuleer je leden immers om te starten met roken.

Daarnaast kijken jongeren op naar de leiding. Door niet samen met je leden **en** uit het zicht te roken, geef je als leiding het goede voorbeeld. Probeer een kamp, cursus, leefweek... niet af te sluiten met meer rokers dan dat je bent gestart.

Tip: Voorzie, uit het zicht, twee aparte rookzones. Een waar rokende leiding en een waar rokende leden kunnen roken.

Doe je dit al in je eenheid? Bekijk dan zeker eens of je met je eenheid [ook lid kan worden van Generatie rookvrij](#).

Alcohol

Het is verboden om...

- alcohol te verkopen, te schenken of aan te bieden aan -16-jarigen.
- sterke drank te verkopen, schenken of aanbieden aan -18-jarigen.
- alcoholische dranken te schenken aan een persoon al dronken is.
- een persoon die dronken is alcoholische dranken te doen drinken.
- reclame te maken voor een fuif of activiteit die aanzet tot overmatig, onwettig of onverantwoord gebruik van alcohol.

Wat is sterke drank?

Het antwoord op die vraag heeft niet alleen met het alcoholpercentage te maken, maar ook met het verschil tussen gegiste en gedistilleerde dranken.

- Alle alcoholische dranken die **meer dan 1,2 volumeprocent (% vol) gedistilleerde alcohol bevatten**, zijn sterke dranken. Voorbeelden zijn wodka, rum, cognac, whisky, gin en jenevers, maar ook aperitiefdranken zoals pisang en passoa of alcoholpops.
- Alle dranken, ook niet-gedistilleerde, met een alcoholpercentage van **meer dan 22 % vol** zijn sterke dranken.

Wil je **alcoholische dranken** (wijn, bier of biermanden...) **verkopen** die niet bedoeld zijn om ter plaatse te drinken? Dan heb je **verplicht een handelaarsvergunning** 'ethylalcohol en alcoholhoudende dranken' **nodig**.

Wil je **sterke dranken serveren** tijdens een fuif, baravond of ander feest? Dan moet je **verplicht een drankvergunning aanvragen** bij de gemeente waar het evenement doorgaat.

Wist je dat...

Wanneer je onder invloed bent, je niet kan handelen als een voorzichtig en redelijk persoon. Bij een ongeval kan je hierdoor als leiding of scouts aansprakelijk gesteld worden.

Drugs

Het gebruik, bezit, uitdelen of verkopen van illegale middelen op activiteiten en evenementen is verboden. Ook CBD valt onder deze categorie.

Als er sprake is van dealen (het verkopen of uitdelen van illegale middelen), dan is een aangifte bij de politie verplicht!

Belangrijk

Binnen FOS Open Scouting gedogen we **geen illegale middelen**.

Voor cannabis telt nog:

- De aanwezigheid van **minderjarigen** zal tellen als **verzwarende omstandigheid**.
- Als er drugs worden gevonden **op het scoutsterrein**, dan kan dit **tellen als het beschikbaar stellen** van drugs **aan minderjarigen**. Hiervoor is de scouts aansprakelijk. Ook als er op dat moment geen leden aanwezig zijn.
- Het **aanzetten tot** druggebruik, bv. door het doorgeven van een joint, is strafbaar.
- Ook het **'oogluikend toelaten'** wordt in de rechtsspraak op gelijke voet gesteld met **'aanzetten tot'** en is dus een verzwarende omstandigheid.

Voor meer informatie kan je terecht op www.vad.be of www.druglijn.be.

DE VISIE VAN FOS OPEN SCOUTING

SCOUTING IS EEN LEUKE ONTMOETINGSPLEK

De **activiteiten, cursussen & evenementen** georganiseerd door jouw eenheid en FOS Open Scouting zijn in de **eerste plaats** een leuke **ontmoetingsplek**. Je kan er in een aangename sfeer en met wederzijds respect deelnemen aan het aanbod. Het gebruik van deze genotsmiddelen buiten de scoutsactiviteiten ligt in de keuzevrijheid van ieder van onze leden. Tijdens deze momenten **raden we het gebruik van alcohol en tabak af**. Drugs en illegale middelen krijgen geen plaats binnen FOS Open Scouting.

We werken allemaal samen om een leuke ontmoetingsplek te vormen. Een onderdeel hiervan is **zorgen voor elkaar**. Dit doen we zowel voor, tijdens en na een scoutsactiviteit op een respectvolle manier.

RESPECT VOOR JEZELF EN DE GROEP

Het gebruik van alcohol of tabak mag nooit leiden tot overlast of verstoring van de groeps sfeer of tot het lastigvallen van anderen. Dat wil zeggen dat onze leden **nooit vanuit groepsdruk** aangezet mogen worden om een van deze middelen te gebruiken. Als er sprake is van gebruik dient dit **steeds een zelfbewuste keuze** te zijn waarbij er rekening gehouden wordt met de eigen lichamelijke, emotionele en mentale grenzen. Mocht dit niet het geval zijn, kan je altijd een melding doen bij het aanspreekpunt integriteit.

Die lijn is echter moeilijk te trekken eenmaal je te veel gebruikt hebt. Daarom zijn er **duidelijke afspraken nodig**. Op die manier kan elk moment voor iedereen leuk blijven.

Tijdens nationale evenementen en cursussen worden **de afspraken van FOS Open Scouting toegepast**.

RESPECT VOOR DE INZET VAN ANDEREN

Leiding of vrijwilligers steken veel tijd en energie in het maken van hun activiteit, het organiseren van een evenement of cursus. Uit respect voor elkaar, vragen we om het voorbereide werk te **respecteren doorheen het volledige aanbod**.

Als jij je eigen grenzen overschrijdt, breng je daarmee niet enkel jezelf in een onveilige situatie, maar **anderen komen misschien ook in de problemen**. De medewerkers en organisatoren dragen in de meeste gevallen de eindverantwoordelijkheid. Wanneer er door drug- en/of overmatig alcoholgebruik ongelukken of strafbare feiten gebeuren, komen de medewerkers ook in de problemen.

De kwaliteit van het aanbod willen we steeds garanderen. Dit betekent dat **de medewerkers in staat moeten zijn** om de activiteiten vlot te laten verlopen en **om een kwaliteitsvol aanbod te leveren**. De deelnemers moeten in staat zijn om actief aan het aanbod te participeren.

RESPECT VOOR HET IMAGO VAN JE EENHEID EN FOS OPEN SCOUTING

Leden van onze beweging die onder invloed op het openbaar vervoer zitten of op de openbare weg lopen, doen de reputatie van FOS Open Scouting en haar eenheden onrecht aan. Als scouts zijn wij immers **samen verantwoordelijk voor het imago van FOS Open Scouting** en scouting in het algemeen.

Wanneer enkele individuen zich misdragen, heeft dit gevolgen voor het imago van alle scouts. Bovendien krijgen we van ouders het vertrouwen om op een verantwoorde manier hun kinderen een leuke tijd te bezorgen.

MEER KANSENBELEID

Bij FOS Open Scouting willen we iedereen de kans geven om ervaring op te doen om zichzelf te ontwikkelen. Een onderdeel hiervan is **leren uit gemaakte fouten**. Daarom vinden we het geven van nieuwe kansen belangrijk.

Om niet zomaar nieuwe kansen te blijven geven, raden we aan om telkens **in gesprek te gaan**. **Maak** tijdens dat gesprek **duidelijke afspraken** met de betrokken mensen. Wat als de gemaakte afspraken niet worden nageleefd? Dan ga je opnieuw in gesprek, maar bespreek dan ook mogelijke gevolgen van het gedrag of het verdere vervolg van de situatie.

Zo'n gesprek voeren is niet eenvoudig. Zeker als het niet de eerste keer is dat problemen zich stellen.

Probeer tijdens het gesprek **de situatie** van de andere persoon **te verkennen**. Is die persoon wel goed op de hoogte van de gemaakte afspraken? Welke ervaring heeft die persoon? Was die op de hoogte van mogelijke risico's? Gaf de leiding het goede voorbeeld? Zijn er anderen betrokken geraakt? Hoe kijken zij naar de situatie...

Die vragen kunnen de basis voor een gesprek vormen. Heb je nood aan meer gesprekstips of ondersteuning kijk dan eens op de Scoutsmap. Daar vind je tips over hoe je kan praten vanuit de ik-boodschap.

Heb je nog altijd hulp nodig? Dan kan je altijd terecht bij LEO of je eenheidsondersteuner.

AFSPRAKEN VAN FOS NATIONAAL

De afspraken die volgen gelden voor alle evenementen georganiseerd door FOS Nationaal. Hierbij vertrekken we vanuit de wetgeving en onze visie. Je kan deze gebruiken ter inspiratie van je eigen afsprakenkader.

We stimuleren verantwoord gedrag bij het (leren) omgaan met alcoholgebruik. We bieden een ruim assortiment van niet alcoholische drank aan tijdens evenementen. Dit houdt in dat we altijd minstens 1 niet alcoholische drank aanbieden die anders is dan water of frisdrank.

We **dragen altijd zorg** voor personen die onder invloed zijn¹ van alcohol of andere middelen.

	-16-jarigen	16-18-jarigen	+18-jarigen
ALCOHOL	Nee, onder de 16 jaar mag je geen alcohol drinken.	Ja, maar met mate. Geen sterke drank	Ja, maar met mate.
		Bij gebruik verwachten we dat je verantwoord omgaat met alcohol. Dit houdt in: <ul style="list-style-type: none"> • Je eigen grenzen kennen • De grenzen van je omgeving respecteren. • Actief deelnemen aan de activiteiten en vormingen. • Respect hebben voor nachtrust, materiaal, natuur, omgeving, leefregels van de locatie, voorbereidend werk, voor elkaar. Als we merken dat een persoon onverantwoord alcohol gebruikt , dan bieden we geen alcoholische drank meer aan.	
		Het is niet toegelaten om: <ul style="list-style-type: none"> • Alcohol te consumeren buiten de afgesproken ruimtes & uren. 	
Het is niet toegelaten om onder invloed¹ aan te komen op evenementen of cursussen. Het is niet toegelaten om eigen dranken mee te brengen of te consumeren.			
TABAK ²	Enkel in de aangeduide zones³ .		
	Niet in het zicht van deelnemers, kinderen of jongeren roken (bv tijdens activiteiten met leden of als instructeur op een cursus...)		
	Het is niet toegelaten om rookwaren te kopen.	Het is niet toegelaten om rookwaren door te geven aan -18-jarigen.	
FOS Open Scouting streeft samen met andere organisaties naar rookvrije omgevingen waar kinderen en jongeren aanwezig zijn. Meer info over en tips over een rookbeleid (campagne Generatie Rookvrij) lees je hier: https://generatierookvrij.be/			
MIDDELEN	<h2>ILLEGALE</h2> <h1>Nooit</h1> <p>Het bezit, gebruik, onder invloed zijn en dealen⁴ van illegale middelen is niet toegelaten.</p>		

1: Wat doe je als iemand duidelijk onder invloed is: zie bijlage 1.

2: telt ook voor e-sigaretten (vapes), waterpijpen en snus.

3: de zones en uren worden per evenement afgesproken.

4: het verkopen of gratis uitdelen van illegale middelen.

REAGEREN OP PROBLEMEN

Hoe reageer je als iemand zich toch niet houdt aan de gemaakte afspraken? In **bijlage 2** kan je onze flowcharts vinden. Hieronder bieden we alvast enkele tips:

- **Spreek de persoon** op een volwassen manier **aan**. Verwijs tijdens het gesprek naar de gemaakte afspraken.
- **Vraag of de persoon begrijpt waarom het gedrag niet past**. Tijdens het gesprek kan je de visie van FOS Open Scouting gebruiken als argument.
- Is iemand onder invloed? Laat die persoon dan **eerst ontzuiveren** voor je het gesprek aangaat.
- Denk aan de context, beperking of leeftijdskenmerken van die persoon. **Is het** eerder **'normaal' gedrag** voor die leeftijd?
- Weet je niet hoe je moet reageren? **Vraag** dan eens **advies** aan een meer ervaren leiding of contacteer LEO of Scouting & Maatschappij.

Iemand naar huis sturen raden we alleen aan als het gaat over heel ernstige problemen. Of wanneer de veiligheid in de groep op dat moment niet kan hersteld worden. **Stuur je iemand naar huis? Zorg dan voor een goede opvolging.**

Twijfel je of je iemand naar huis moet sturen? Neem dan contact op met LEO of je eenheidsondersteuner.

Bij druggerelateerde situaties binnen je eenheid contacteer je FOS Open Scouting via je eenheids ondersteuner. Als je hiermee in contact komt denk dan aan...

- dat je **niet de drugs mag afnemen**. Anders kan je zelf beschuldigd worden van bezit. Je neemt dan (anoniem) **contact op met de politie**. Het kan zijn dat de politie de illegale middelen komt ophalen of dat ze je vragen om het naar het politiekantoor te brengen.
- dat je bij **eenmalige feiten niet verplicht** een **aangifte** moet doen. Als het gaat over dealen is een aangifte wel verplicht.
- je achteraf voor **voldoende opvolging** zorgt. Ga in gesprek met die persoon, maar vergeet ook de groep niet.

TIP!

Bespreek in het begin van het werkjaar met de buurtinspecteur wat je als eenheid kan doen als er illegale middelen worden gevonden. Maak dan duidelijke afspraken en schrijf die op. Zo vermijd je later discussies.

